

לקוטי תורה • פרשת נשא • מאמר 6

ביאור ע"פ כה תברכו כו'

"כה תברכו" וכו' (במדבר ו':כ"ג)

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק

LikuteiTorah.com

הפרשה החסידית

[/likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/6](https://likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/6)

1 ביאור ע"פ כה תברכו כו'

ביאור על הפסוק "כה תברכו" וכו'

2 הנה ענין ויקרא האדם שמות לכאורה אינו מובן לפמ"ש [לפי מה שכתוב] בסש"ב [בספר של כינונים] חלק ב' שהשם אשר יקראו לו הוא הצירוף המחיה אותו הנמשך מעשרה מאמרות ועמ"ש מענין זה בדי"ה את שבתותי תשמרו.

כעת, עניין "ויקרא האדם שמות" אינו מובן לכאורה, לפי מה שכתוב בספר של כינונים (תניא), חלק ב': שהשם שבו נקרא [דבר] הוא צירוף [אותיות] שמחיה אותו, ונמשך מעשרה מאמרות. וראו מה שכתוב בעניין זה במאמר המתחיל "את שבתותי תשמרו".

וא"כ הרי כבר היו להם השמות קודם בריאת האדם שהרי האדם נברא באחרונה אחר יצירת דצ"ח [דומם צומח חי] וכמאמר ואפילו יתוש קדמך.

אם כן, כבר היו להם שמות לפני בריאת האדם, שהרי האדם נברא אחרון, לאחר יצירת הדומם, הצומח והחי, וכמאמר: "ואפילו יתוש קדמך".

אבל הענין הוא כמשי"כ [כמה שכתוב] שהוא קרא שמותיהן והמשיכן מהעלם אל הגילוי כו' ועי"ז העלה אותם.

אבל העניין הוא כפי שכתוב: שהוא קרא את שמותיהם והמשיך אותם מן ההעלם אל הגילוי וכו', ועל ידי כך העלה אותם.

3 והיינו כי האדם הוא מעולם התיקון שהוא בבחי' ביטול משא"כ דצ"ח [דומם צומח חי] הם מעולם התהו ועי" קריאת השמות מהעלם אל הגילוי המשיך בהם בחי' הביטול, וכענין חמורו של ר' [רבי] פנחס בן יאיר

כלומר, האדם הוא מעולם התיקון, המתאפיין בביטול, ואילו הדומם, הצומח והחי הם מעולם התהו. באמצעות קריאת השמות, שהוציאה אותם מן ההעלם אל הגילוי, הוא המשיך בהם את בחינת הביטול. וכעין זה היה עניינו של חמורו של רבי פנחס בן יאיר,

כי היה במדרגת בהמה של ששת ימי בראשית שתיקנם אדה"ר [אדם הראשון] ע"י שקרא להם שמות וכמ"ש בלק"ת [בלקוטי תורה (להאריז"ל)] פ' עקב בטעמי מצות ע"ש באריכות [ועמ"ש סדי"ה וידבר משה אל ראשי המטות]

שהרי הוא היה במדרגת בהמה מששת ימי בראשית, שאדם הראשון תיקן אותן כשקרא להן שמות, ככתוב בלקוטי תורה של האריז"ל, פרשת עקב, בטעמי המצוות; עיינו שם בהרחבה [וראו מה שכתוב בסוף המאמר המתחיל "וידבר משה אל ראשי המטות"].

ואמנם עכשיו אנו צריכין לברכם והיינו לפי שע"י החטא ירדו כו' ע"ש, ובירור זה הוא ע"י שהאדם אוכל המאכלים מדצ"ח [מדומם צומח חי] ומברך עליהם

אולם עכשיו אנו צריכים לברך אותם, והיינו מפני שעל ידי החטא הם ירדו וכו'; עיינו שם. בירור זה נעשה כשהאדם אוכל מאכלים שמקורם בדומם, בצומח ובחי, ומברך עליהם

בתחלה ובסוף שע"י הם מתעלים ונכללים בבחינת אדם ועמ"ש מזה באריכות בביאור ע"פ והניף הכהן אותם על לחם הביכורים

בתחילה ובסוף; ועל ידי כך הם מתעלים ונכללים בבחינת אדם. וראו בהרחבה ביאור לכך במאמר על הפסוק "והניף הכהן אותם על לחם הביכורים".

וזהו וזרעתי את בית ישראל אור זרוע היא הנפש אלקית ממ"ה [משם מ"ה] דתיקון שנתלבשה בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] להעלות ולברר הרפ"ח ניצוצין כו' ע"י שמתפלל אח"כ אחד ואהבת בכח מה שאוכל ושותה

וזהו "וזרעתי את בית ישראל". "אור זרוע" היא הנפש האלקית, שמבחינת מ"ה דתיקון, והתלבשה בגוף ובנפש הבהמית כדי להעלות ולברר את רפ"ח הניצוצות וכו', על ידי כך שאחר כך הוא מתפלל "אחד" ו"ואהבת" בכוח מה שהוא אוכל ושותה.

ולכן צריך להתפלל בכל יום כי בכל יום כחות הגוף מתחדשים מחיות המאכלים וצריכים עליי [עליה] בכל יום

לכן צריך להתפלל בכל יום, כי בכל יום כוחות הגוף מתחדשים מכוח החיות שבמאכלים, והם זקוקים לעלייה בכל יום;

והיינו ע"י התפלה שהיא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] במס"נ [במסירות נפש] באחד בק"ש [בקריאת שמע] ותפלה שנק' סולם כו' [וכמ"ש במ"א בד"ה המגביהי לשבת כו']

וזה נעשה באמצעות התפילה, שהיא העלאת מ"ן במסירות נפש באמירת "אחד" שבקריאת שמע ובתפילה, הנקראת "סולם" וכו'. [וכמו שכתוב במקום אחר, במאמר המתחיל "המגביהי לשבת" וכו'];

ועמ"ש בענין וזרעתיה לי בארץ בד"ה ויהי בשלח פרעה, גם בד"ה ששים המה מלכות בענין אור זרוע כו'.

וראו מה שכתוב בענין "וזרעתיה לי בארץ" במאמר המתחיל "ויהי בשלח פרעה", וכן במאמר המתחיל "ששים המה מלכות" בענין "אור זרוע" וכו'.

4 והנה על זריעה וצמיחה זו נאמר יברכך ה' וישמרך ברכה בראש והיא המשכת הכח אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] להיות אתעדל"ת [האתערותא דלתתא] בברכה והצלחה כו' כנ"ל.

והנה, על זריעה וצמיחה זו נאמר: "יברכך ה' וישמרך" — ברכה בתחילה. זו היא המשכת הכוח, אתערותא דלעילא, כדי שהאתערותא דלתתא תהיה בברכה ובהצלחה וכו', כנזכר לעיל.

וענין ברכה שני [שניה] יאר ה' פניו אליך היא המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] שאחר העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] הנ"ל.

ועניינה של הברכה השנייה, "יאר ה' פניו אליך", הוא המשכת מ"ד, הבאה לאחר העלאת מ"ן והאתערותא דלתתא שנזכרו לעיל.

כי הנה אע"פ [אף על פי] שהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] נק' בשם בירור אמנם עיקר שלימות הבירור אינו אלא לאחר שנמשך המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] על המ"ן [המ"ן נוקבין] ומברר המ"ן [המ"ן נוקבין]

כי הנה, אף שהעלאת מ"ן נקראת "בירור", מכל מקום, עיקר שלמות הבירור הוא רק לאחר שנמשכת המשכת מ"ד על המ"ן ומבררת את המ"ן;

והוא ענין למהוי אחד באחד פי' ע"י התגלות אחד דיחו"ע [דיחודא עילאה] באחד דהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] יחו"ת [יחודא תתאה] ע"י מתעלה המ"ן [המ"ן נוקבין] ונכלל ביחו"ע [ביחודא עילאה] ממש ועמ"ש מזה באריכות בפ' וישב ע"פ והנה אנחנו מאלמים אלומים כו'.

וזהו ענין "למהוי אחד באחד". פירושו: על ידי התגלות ה"אחד" של יחודא עילאה בתוך ה"אחד" של העלאת מ"ן, שהיא יחודא תתאה, מתעלה המ"ן ונכלל ביחודא עילאה ממש. ועיינו במה שנתבאר על כך באריכות בפרשת וישב, על הפסוק "והנה אנחנו מאלמים אלומים" וכו'.

וגם יש לפרש דאחד עילאה מתעלה ע"י עליי [עלייה] המ"ן [המ"ן נוקבין] אחד תתאה שהרי לא נק' אדם

ויש לפרש גם שה"אחד" העליון מתעלה על ידי עליית המ"ן, ה"אחד" התחתון; שהרי אין נקרא אדם

אלא כללא דדכר ונוק' [ונוקבא] וכמ"ש בזהר נשא (דקמ"ה ב') ובפ' ויקרא (דף ז' ע"ב) איתא וכדין איקרי

אחד כו' ולכן נק' כנס"י [כנסת ישראל] תמתי שעושה השלימות ובי הפירושים אמת.

אלא ככללות של זכר ונקבה, וכמו שכתוב בזהר נשא (דקמ"ה ב'); ובפרשת ויקרא (דף ז' ע"ב) נאמר: "וכדין איקרי

אחד" וכו'. לכן נקראת כנסת ישראל "תמתי" — היא מביאה לידי שלמות. ושני הפירושים אמת.

והנה בעבודת ה' יובן זה הענין ג"כ כי העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] בתפלה במס"נ [במסירות נפש] הוא ענין

התשוקה שיהיה גילוי אלקות אבל עדיין אין כאן הגילוי בפ"מ [בפועל ממש] רק שחפץ ומשתוקק לזה

הגילוי.

והנה, אפשר להבין עניין זה גם בעבודת ה': העלאת מ"ן שכתפילה, מתוך מסירות נפש, היא התשוקה שתהיה

התגלות אלקות; אך עדיין אין כאן התגלות בפועל, אלא רק רצון ותשוקה להתגלות זו.

אמנם המשכת מ"ד [מ"ד דוכרין] הוא מה שנמשך בחי' זה הגילוי והיינו ע"י תורה ומצות כו' וכמ"ש במ"א

בביאור ע"פ כי כאשר השמים החדשים. (בפ' בראשית).

אולם המשכת מ"ד היא המשכת בחינת הגילוי הזה, והיא נעשית על ידי תורה ומצוות וכו', וכמו שנתבאר במקום

אחר בביאור על הפסוק "כי כאשר השמים החדשים" (בפרשת בראשית).

וזהו ענין ברכת המזון וברכת את כו' את דייקא כמ"ש בזהר (ויגש דר"ח א') והיא בחי' מלי שנק' את

וזהו עניינה של ברכת המזון: "ואכלת ושבעת וברכת את..." וכו' — "את" דווקא, כמו שכתוב בזהר (ויגש, דף ר"ח

ע"א); "את" היא בחינת מלכות, שנקראת "את".

והיינו כמ"ש בפע"ח [בפרי עץ חיים] סוף שער השבת דד' ברכות דבהמ"ז [דברכת המזון] הם נגד ד' מוחין דנוק'

[דנוקבא] חו"ב [חכמה ובינה] חו"ג [חסד וגבורה] והיינו שממשיכים לה המוחין מאור א"ס ב"ה והוא ענין

ההמשכה שאחר העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין].

וזהו כמו שכתוב בפרי עץ חיים, בסוף שער השבת, שארבע הברכות של ברכת המזון הן כנגד ארבעת המוחין של

נוקבא: חכמה ובינה, חסד וגבורה. כלומר, המוחין נמשכים אליה מאור אין סוף ברוך הוא; וזוהי ההמשכה שבאה

לאחר העלאת מ"ן.

ע"כ מדאורייתא הם שלש ברכות כי עיקרם הם ג' מוחין חב"ד [חכמה בינה ודעת] אלא שמוח הדעת נחלק לבי מוחין הי"ח [הי' חסדים] וה"ג [וחמש גבורות] ונק' תרין עטרין עטרא דחסד ועטרא דגבורה (באדר"ז [באדרא זוטא] דרצ"א ע"א ודרצ"ב סע"ב [סוף עמוד ב]).

לכן, מן התורה יש שלוש ברכות, כי עיקרן הוא שלושת המוחין — חכמה, בינה ודעת. אלא שמוח הדעת מתחלק לשני מוחין: חמישה חסדים וחמש גבורות, והם נקראים "תרין עטרין" — עטרת החסד ועטרת הגבורה (באידרא זוטא, דף רצ"א ע"א, ובסוף דף רצ"ב ע"ב).

והנה עיקר התפשטות הגבורות הוא לנוק' [לנוקבא] דז"א וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] בכמה דוכתי וע"ש שער כ"ה בכללים של חו"ג [חסד וגבורה] אות י"ז.

והנה, עיקר התפשטות הגבורות הוא לנוקבא דז"א, כמו שכתוב בעץ חיים בכמה מקומות; ועיינו שם, בשער כ"ה, בכללים של חסד וגבורה, סעיף י"ז.

ולכן מדאורייתא שהוא ז"א תשב"כ [תורה שבכתב] א"צ [אין צריך / אינו צריך] רק שלש ברכות המשכת ג' מוחין, אמנם מדרכנן תשבע"פ [תורה שבעל פה] מלי קרינן לה תיקנו ברכה רביעית התגלות עטרא דגבורה בנוק' [בנוקבא] כו'

ולכן, מן התורה, שהיא ז"א — תורה שבכתב — די בשלוש ברכות, הממשיכות את שלושת המוחין. ואולם מדרכנן, כלומר תורה שבעל פה, שעליה אומרים "מלכות קרינן לה", תיקנו ברכה רביעית, כדי לגלות את עטרת הגבורה בנוקבא וכו'.

[וע' בזהר ואתחנן דרס"ב א' ותנינן ג' מוחי אינון כו' אשתכחו ד' מוחין כו' ומתפשטין בכולא, ושם]

[ועיינו בזהר, ואתחנן, דף רס"ב ע"א: "ותנינן, ג' מוחי אינון... אשתכחו ד' מוחין... ומתפשטין בכולא"; ושם,

עמוד ב' מענין שי"ן של ג' ראשין ושל ד' ראשין כו', ועמ"ש מענין התחלקות הדעת לחו"ג [לחסד וגבורה] בביאור ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק כו'

בעמוד ב', בעניין השי"ן בעלת שלושת הראשים והשי"ן בעלת ארבעת הראשים וכו'. ועיינו במה שנכתב על חלוקת הדעת לחסד ולגבורה בביאור על הפסוק "זכור את אשר עשה לך עמלק" וכו'.

ובפע"ח [ובפרי עץ חיים] נז' [נזכר] מזה בכמה דוכתי גבי ד' כוסות בשער חג המצות ספ"ג [סוף פרק ג'] וע"ש בענין ג' מצות ובשער יו"ד פ"ו גבי ברכת כהנים ובשער התפילין].

ובפרי עץ חיים הדבר נזכר בכמה מקומות: בעניין ארבע הכוסות, בשער חג המצות, בסוף פרק ג'; ועיינו שם בעניין שלוש המצות; וכן בשער יו"ד, פרק ו', בעניין ברכת כהנים, ובשער התפילין.]

5 והנה שרש כל המייד [המיין דוכרין] הוא בא ונמשך בז"א מאור אבא כי בחכמה דייקא אתברירו ומז"א נמשך לנוק' [לנוקבא] לברר המיין [המיין נוקבין]

והנה, שורש כל המים דכורין נמשך ונכנס בז"א מאור אבא, שהרי דווקא בחכמה הם מתבררים; ומז"א הוא נמשך לנוקבא, כדי לברר את המים נוקבין.

וזהו ענין יאר ה' פניו אליך שהוא בחי' חכמה כי חכמת אדם תאיר פניו כו':

וזהו עניינו של "יאר ה' פניו אליך", שהוא בחינת חכמה, שכן "חכמת אדם תאיר פניו" וכו'.

6 ב וענין ישא ה' פניו היינו אחר שנתחברו המיין [המיין נוקבין] ומייד [ומיין דוכרין] ישאם ויגביהם לבחי' מקור הגבוה משניהם וכמ"ש ברע"מ [ברעיא מהימנא] פ' פנחס דרל"ח ע"כ שהוא כענין ישאם על אברתו כו' ועמ"ש בענין ישאם על אברתו בדי"ה כנשר יעיר.

2. וענין "ישא ה' פניו" הוא, שלאחר שהמיין והמייד התחברו, הוא נושא אותם ומגביה אותם לבחינה של מקור הגבוה משניהם, וכמו שכתוב ברעיא מהימנא, פרשת פנחס, דף רל"ח ע"כ, שזה דומה ליישאם על אברתו וכו'. וראו מה שכתוב בענין "ישאם על אברתו" במאמר המתחיל "כנשר יעיר".

7 והנה על ענין זה ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ואיך לא אשא פנים לישראל שכתבתי בתורה ואכלת ושבעת וברכת כו' והם מדקדקים על עצמן עד כזית ועד כביצה.

והנה, בענין זה אמרו חז"ל: "וכי איך לא אשא פנים לישראל? הרי כתבתי בתורה: 'ואכלת ושבעת וברכת' וכו', והם מדקדקים עם עצמם עד כזית ועד כביצה".

ויש להקדים ענין קו המדה בוצינא דקרדוניתא והוא בחי' חכמה סתימאה שבה מלובש גבורה דע"י [דעתיק יומין] וה"ג [וחמש גבורות] אלו הם בחי' קו המדה מי מדד כו'

יש להקדים ולבאר את ענין קו המדה, בוצינא דקרדוניתא ("הנר האפל"). זוהי בחינת חכמה סתימאה, שבה מלובשת גבורה דעתיק יומין; וחמש גבורות אלה הן בחינת קו המדה, "מי מדד" וכו',

הנותן קצבה ומדה לכל המשכות האורות והכלים, שבחי' החכמה הוא בחי' שמצמצם הדבר שיהיה כך וכך כמו שחייבה חכמתו.

הנותן גבול ומידה לכל המשכות האורות והכלים. בחינת חכמה היא הכוח המצמצם דבר, כך שיהיה כך וכך, כפי שחכמתו חייבה.

[ועמ"ש מזה בביאור ענין מזוזה מימין ונ"ח משמאל כפי מקץ ועמ"ש בביאור ענין בשעה שהקדימו ישראל נעשה ובביאור ע"פ לבכתני כפי שמונה ועשרים אמה ועיין בזה פקודי דרל"ג ע"א ובהר בראשית ד"ח ע"ב.

[ועיינו במה שנכתב על כך בביאור עניין "מזוזה מימין ונר חנוכה משמאל" בפרשת מקץ; וכן במה שנכתב בביאור עניין "בשעה שהקדימו ישראל נעשה", ובביאור הפסוק "לִבְכַתְּנִי", בפירוש "שמונה ועשרים אמה"; ועיינו בזה פקודי, דף רל"ג ע"א, ובהר בראשית, דף י"ח ע"ב.]

8 וכן מבחי' קו המדה נמשך הקצבה לכל הכירורים דמ"ן [דמ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] כמה יתברר כו' וכמ"ש במ"א על מאמר הרע"מ [הרע"א מהימנא] ר"פ כי תשא אבנא למשקל בה דא יי כו' ע"ש.

וכך גם מן הבחינה של קו המידה נמשכת הקצבה לכל הכירורים של מים נוקבין ומים דכורין — כמה יתברר וכו'; וכמו שכתוב במקום אחר על דברי רע"א מהימנא בתחילת פרשת כי תשא: "אבן לשקול בה — זו יי"ו וכו'; עיינו שם.

ועוד נתבאר מזה כפי המלות דברוך שאמר בענין ברוך אומר ועושה ברוך גוזר ומקיים כו' ע"ש.

עניין זה מתבאר עוד בפירוש המילים של "ברוך שאמר", בעניין "ברוך אומר ועושה, ברוך גוזר ומקיים" וכו'; עיינו שם.

9 והנה משם נמשך ג"כ פרטי דקדוקי הדינים שבכל מצוה ומצוה כמו אורך הציצית י"ב גודלין והתפילין אצבעיים ומרובעות דוקא, והיינו לפי שנמשכו ע"י בחי' גבורה וצמצום דקו המדה.

והנה, משם נמשכים גם פרטי הדקדוקים שבדיני כל מצוה ומצוה, כגון שאורך הציצית הוא שנים-עשר גודלים, והתפילין הן ברוחב שתי אצבעות ודוקא מרובעות. זאת משום שהן נמשכו באמצעות בחינת הגבורה והצמצום שבקו המידה.

ועיין באג"ה [באגרת הקודש] ע"פ חסדי ה' כי לא תמנו ועיין לעיל ע"פ ויהי בשלח פרעה כפי ארוכה מארץ מדה מפיק ה'

ועיינו באגרת הקודש, על הפסוק "חסדי ה' כי לא תמנו"; וכן לעיל, על הפסוק "ויהי בשלח פרעה", בפירוש "ארוכה מארץ מדה" — בה"א עם מפיק,

דהיינו שיש לה מדה כו' והיינו כנ"ל שהיא מבחי' ח"ס [חכמה סתימאה] קו המדה ולכן נקי החכמה דין לפעמ"י [לפעמים] כנודע.

כלומר, שיש לה מידה וכו'. והיינו, כפי שנתבאר לעיל, שהיא מבחינת חכמה סתימאה, קו המידה; ולכן החכמה נקראת לפעמים דין, כידוע.

10 ואחר הקדמה זו יובן ענין ואיך לא אשא פנים כו' דהנה כתיב ואכלת ושבעת וברכת משא"כ בהיות

המאכל פחות מכשיעור שביעה בגשמיות אי"כ ממילא גם ברוחניות שבמאכל

לאחר הקדמה זו יובן עניינם של הדברים "ואיך לא אשא פנים" וכו'. שהרי נאמר: "ואכלת ושבעת וברכת"; אבל כאשר המאכל פחות מכשיעור שביעה מבחינה גשמית, ממילא גם מבחינה רוחנית, שבתוך המאכל,

דהיינו חלקי הטוב הגנוז בו מרפ"ח ניצוצים דתהו ג"כ אין בהם כשיעור הראוי להיות מזה העלאת מ"ן

[מ"ן נוקבין] למעלה עד שיומשך בו שפע המ"ד [המ"ן דוכרין] על דרך

כלומר, בחלקי הטוב הגנוזים בו מתוך רפ"ח ניצוצות דתהו, אין גם כן השיעור הדרוש להעלאת מ"ן למעלה, שממנה תימשך בו השפעת המ"ד; על דרך

מ"ש בזהר לית ברכתא שריא באתר ריקניא דאע"ג [דאף על גב] שאינו ריקניא ממש ויש קצת העלאת ניצוצי [ניצוצים] אך עכ"ז [עם כל זה] אינן כדאי שימושך וירד עליהם ההמשכה עליונה כו'.

מה שנאמר בזהר: "לית ברכתא שריא באתר ריקניא" — הברכה אינה שורה במקום ריק. ואף שאינו ריק ממש, ויש בו מעט העלאת ניצוצות, בכל זאת אין בכך די כדי שההמשכה העליונה תימשך ותירד עליהם וכו'.

[שהשפעת שפע מ"ד [מ"ן דוכרין] זה נמשך כשהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] הוא כלי המחזיק ברכה והמשכה זו וזהו עיני כל אליך ישברו כו' שהוא העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] ועי"ז המשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] פותח את ידיך כו']

[שהשפעת שפע המ"ד הזה נמשכת כאשר העלאת המ"ן היא כלי המחזיק את הברכה וההמשכה הזאת. וזהו "עיני כל אליך ישברו" וכו', שהיא העלאת מ"ן; ועל ידי כך נמשכת המ"ד, "פותח את ידיך" וכו',

יודיך ומשביע לכל חי רצון שמשביע תשוקת המקבל ומרוה צמאונו כו' משא"כ כשאין שיעור הראוי להיות העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] לא נמשך ג"כ שפע המ"ד [המ"ן דוכרין]

"יודיך", "ומשביע לכל חי רצון" — שהוא משביע את תשוקת המקבל ומרוה את צמאונו וכו'. אבל כאשר אין השיעור הראוי להעלאת מ"ן, גם שפע המ"ד אינו נמשך;

וזהו שבפחות מכדי שביעה אין חיוב בהמ"ז [ברכת המזון] מדאורייתא שלא נמשך עי"ז גילוי המ"ד [המ"ן דוכרין] שהוא ג"כ בחי' ומשב יע לכל חי כו'.

וזהו הטעם לכך שעל פחות מכדי שביעה אין חיוב ברכת המזון מן התורה: משום שעל ידי כך אין נמשכת התגלות המ"ד, שהיא גם בחינת "ומשביע לכל חי" וכו'.

11 וכי' [וכל זה] הוא ע"פ קו המדה שמשם נמשך מדה ושיעור זה דמ"ן [דמ"ן נוקבין] ומ"ד [ומ"ן דוכרין] וכנ"ל. אבל להיות נמשך המ"ד [המ"ן דוכרין] אפילו כשהעלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] הוא בפחות מכדי שביעה ע"ז נאמר ישא ה' פניו.

כל זה הוא לפי קו המידה, שממנו נמשכת המידה והכמות של מ"ן ומ"ד, כפי שנאמר לעיל. אך על כך שגם המ"ד יימשכו למטה כאשר העלאת המ"ן באה מכמות שאינה משביעה, נאמר: "ישא ה' פניו".

כי מבואר למעלה דפ"י פניו הוא חכמה עילאה ושרשה בחי' ח"ס [חכמה סתימאה]. אבל ישא ה' פניו היינו לבחי' שלמעלה גם מהחכמה סתימאה

שהרי הוסבר לעיל שפירוש "פניו" הוא חכמה עילאה, ששורשה בבחינת חכמה סתימאה. ואילו "ישא ה' פניו" פירושו להעלות [אותם] לבחינה שלמעלה גם מחכמה סתימאה,

דהיינו בבחינת פנימית א"א שהוא הכתר שבכתר שלמעלה מח"ס [מחכמה סתימאה] שהיא חכמה שבכתר כו' וחכמה היא בחי' דין וקו המדה והיא ראשית האצילות

כלומר, לפנימיות אריך אנפין, שהיא כתר שבכתר, שלמעלה מחכמה סתימאה, שהיא חכמה שבכתר, וכן הלאה. חכמה היא בחינת דין וקו המידה, והיא ראשית עולם האצילות;

אבל בעצמיות אור א"ס כ"ה כתיב המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ שאצ"י ועשיה שוין ממש אצלו ית'

אבל על עצמות אור אין סוף ברוך הוא נאמר: "המגביהי לשבת המשפילי לראות בשמים ובארץ", שכן אצילות ועשיה שווים ממש לפניו יתברך.

ועל כן משם דייקא נמשך ההשפלה להיות שפע המ"ד [המ"ן דוכרין] יורד ונמשך ושורה גם על העלאת מ"ן [מ"ן נוקבין] המועט שבפחות מכדי שביעה שילוקטו לאחד אחד.

ולכן דווקא משם נמשכת ההשפלה, כדי ששפע המ"ד יירד ויימשך וישרה גם על העלאת המ"ן המועטת, שבאה מכמות שאינה משביעה, "שילוקטו לאחד אחד".

12 וזהו ישא ה' פניו שיעלה ויגביה בחינת אור אבא ח"ע [חכמה עילאה] למעלה מעלה באור א"ס כ"ה שלא שייך שם פנים ואחוריים כלל.

וזהו "ישא ה' פניו": שהוא יעלה ויגביה את בחינת אור אבא, חכמה עילאה, מעלה מעלה, אל אור אין סוף ברוך הוא, שבו כלל לא שייכים פנים ואחור.

וע"כ משם יצוה ה' את הברכה והמשכת מ"ד [מ"ן דוכרין] להיות ומשביע לכל חי רצון העליון אפילו לכן משם ייצוה ה' את הברכה, ותימשך משם המשכת מ"ד, כדי שיהיה "ומשביע לכל חי רצון" — את הרצון העליון, אפילו

כשהעלאה הוא פחות מכשיעור הקצוב ע"פ קו המדה כו' וזהו ואיך לא אשא פנים כו' והם דקדקו על עצמם עד כזית ועד כביצה.

כשהעלאה קטנה מן השיעור הקצוב על פי קו המדה כו'. וזהו "ואיך לא אשא פנים" כו', "והם דקדקו על עצמם עד כזית ועד כביצה".

13 והיינו כי כנס"י [כנסת ישראל] היא בחי' מלי' דאצי' ונעוץ סופן בתחלתן לכן יוכלו להמשיך מבחי' כתר שלמעלה מהחכמה כו'

כלומר, משום שכנסת ישראל היא בחינת מלכות דאצילות, ו"נעוץ סופן בתחילתן", לכן היא יכולה להמשיך מבחינת כתר, שלמעלה מחכמה וכו'.

וכנודע מענין ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה, ואעפ"כ [ואף על פי כן] נתנו ג"כ שיעור ומדה עד כזית ועד כביצה

כידוע בעניין "ערבים עלי דברי סופרים יותר מיינה של תורה". ואף על פי כן, גם הם קבעו שיעור ומידה, עד כזית ועד כביצה.

כי גם המשכה עליונה זו שלמעלה מהשתלשלות ומקו המדה נמשך ועובר ע"י קו המדה דייקא שהעולם א"א לו לקבל

כי גם המשכה עליונה זו, שלמעלה מהשתלשלות ומקו המידה, נמשכת ועוברת דווקא דרך קו המידה, שהרי העולם אינו יכול לקבל

אלא ע"י בחי' קו המדה, וצ"ל אורות וכלים כו' ואם לא כן לא יכלו לקבל.

אלא באמצעות בחינת קו המידה, וצריכים להיות אורות וכלים כו'; שאם לא כן, לא יוכלו לקבל.

14 ולכן צ"ל שיעור ומדה בהעלאה. אלא שדי בשיעור מועט הזה דכזית או כביצה להיות המועט כלי מחזיק ברכה כמו המרובה והיינו לפי ששרש המשכה עליונה זו המשיכו מלמעלה מסדר ההשתלשלות.

לכן נדרשת מידה ושיעור בהעלאה. עם זאת, שיעור קטן זה, כזית או כביצה, מספיק כדי שהמעט יהיה כלי המחזיק ברכה כמו המרובה. הטעם לכך הוא שאת שורש המשכה העליונה הזאת המשיכו מלמעלה מסדר ההשתלשלות.

(ושיעור כזית הנה ארץ זית ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] שרוב שיעוריה כזיתים והענין כמ"ש ברע"מ

[ברע"א מהימנא] פרשה פנחס) (דרמ"ד ב' רמ"ז ב') ובפ' עקב (דף ע"ב א')

(ולענין השיעור כזית: על "ארץ זית" אמרו חז"ל שרוב השיעורים שבה הם כזיתים; והענין הוא כפי שנכתב ברע"א מהימנא, פרשת פנחס) (דף רמ"ד ב', רמ"ז ב'), ובפרשת עקב (דף ע"ב א'),

שזית הוא בחי' י' דשם הוי' והוא ג"כ בחי' צדיק יסוד הממשיך הטפה מחכמה עילאה בחי' שמן כתית כו' שהיא ג"כ בחי' יו"ד וגם העטרה היא בחי' יו"ד.

שהזית הוא בחינת יו"ד של שם הוי'. הוא גם בחינת צדיק, יסוד, הממשיך את הטיפה מחכמה עילאה, בחינת "שמן כתית" וכו', שהיא אף היא בחינת יו"ד; וגם העטרה היא בחינת יו"ד.

והנה מבואר בבה"ז [בביאורי הזהר] פ' אחרי על המאמר דע"ט הביאו עלי כפרה ענין יו"ד של שם הוי' שאינו צמצום גמור

והנה מבואר בביאורי הזהר, פרשת אחרי, על המאמר שבעמוד ע"ט, "הביאו עלי כפרה", שהיו"ד של שם הוי' אינה צמצום גמור,

אלא רק ע"ד לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה כו' וכמו ענין המשנה לגבי הגמרא וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] ומשמני הארץ זו משנה

אלא רק על דרך "לעולם ישנה אדם לתלמידו בדרך קצרה" וכו', וכמו היחס שבין המשנה לגמרא. וחז"ל אמרו: "ומשמני הארץ" — זו משנה,

כי השמן הוא ג"כ עד"ז שמכל דבר יכולים להוציא שמן והרב מהמשקה נכלל במעט שמן שמוציאים ממנו ולכן נקי טפת דבר ג"כ שמן שהטפה כולל כל הולד כו'.

כי גם השמן פועל באופן דומה: מכל דבר אפשר להפיק שמן, והריבוי הגדול של המשקה נכלל במעט השמן שמפיקים ממנו. לכן גם טיפה של זכר נקראת שמן, שכן הטיפה כוללת את הוולד כולו וכו'.

15 ולכן נקי הזית שמן י' ולכן שיעורו בכז ית שמצאו שיעור מועט שהוא כזית ועכ"ז [ועם כל זה] כולל הרבה מאד.

לכן הזית נקרא "שמן של יו"ד", ולכן שיעורו הוא כזית: מצאו שיעור קטן — כזית — ואף על פי כן הוא כולל בתוכו הרבה מאוד.

וזהו ענין יו"ד של שם כנ"ל וע"כ המשכה זו העצומה תוכל להיות אפילו כשאוכל שיעור מועט רק כזית זהו עניינה של היו"ד שבשם, כפי שהוזכר לעיל. לכן המשכה העצומה הזאת יכולה להתרחש אפילו כשאדם אוכל כמות קטנה, כזית בלבד;

כי כן המשכה זו באה ע"י צמצום בחי' יו"ד נקודה א' אלא שכולל בתוכו הרבה כו'.

כי גם המשכה זו באה באמצעות צמצום, בחינת יו"ד — נקודה אחת — אלא שהיא כוללת בתוכה הרבה וכו'.

16 ומ"מ לעורר בחי' זו צ"ל ע"י צמצום שיצמצם עצמו ג"כ כנזכר בד"ה ולא אבה לשמוע אל בלעם בענין

המשכת היו"ד כו' ע"י צמצום וביטול רצון כו'

ובכל זאת, כדי לעורר בחינה זו, הדבר צריך להיעשות באמצעות צמצום — שגם הוא יצמצם את עצמו, כפי שנוזכר במאמר המתחיל "ולא אבה לשמוע אל בלעם", בעניין המשכת היו"ד וכו' באמצעות צמצום וביטול הרצון וכו'.

ולכן ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] ברכות ר"פ תצוה למה נמשלו ישראל לזית כו' ע"ש בענין בצר לך כו'.

ולכן אמרו רבותינו ז"ל במדרש רבה, בתחילת פרשת תצוה: "למה נמשלו ישראל לזית?" וכו'; ראו שם בעניין "בצר לך" וכו'.

וזהו זית רענן יפה פרי תואר (בירמיה ס"י י"א) היינו המשכת שע"ה [שעליו השלום] נהורין מבחי' ישא ה' פניו הנמשכים ע"י שמדקדקים ע"ע עד כזית והארת פנים תלוי בצדיק יסוד

וזהו "זית רענן יפה פרי תואר" (בירמיהו, פרק י"א): היינו, המשכת שע"ה האורות מבחינת "ישא ה' פניו", הנמשכים על ידי שהם מדקדקים עם עצמם עד כזית. והארת הפנים תלויה בצדיק, יסוד,

כי סריס אין לו הדרת פנים כו', וע' עוד מענין זית במא"א [במאורי אור] אות זי"ן סי"ט ובת"ז [ובתיקוני זוהר] תיקון י"ט ד"מ ע"א. ועמ"ש בד"ה ראיתי והנה מנורת זהב בענין ושנים זיתים עליה.

כי "סריס אין לו הדרת פנים" וכו'. ועיינו עוד בענין הזית במאורי אור, אות זי"ן, סימן י"ט, ובתיקוני זוהר, תיקון י"ט, דף מ' ע"א. ועיינו במה שנכתב במאמר המתחיל "ראיתי והנה מנורת זהב", בענין "ושנים זיתים עליה".

17 והנה עד"ז נתבאר עוד במ"א בד"ה שוש תשיש ותגל העקרה בקבוץ בניה, שהוא להיות המשכה עליונה

מלמעלי [מלמעלה] מקו המדה כו' ועמ"ש עוד מזה בביאור ע"פ המגביהי לשבת כו'

והנה, ברוח זו מוסבר במקום אחר, במאמר הפותח במילים "העקרה תשיש ותגל בקיבוץ בניה", שיש להמשיך שפע עליון שמקורו למעלה מקו המידה וכו'. ועיינו עוד במה שנכתב בענין זה בביאור על הפסוק "המגביהי לשבת" וכו'.

אכן במ"א נתבאר שגם ברכה והמשכה, עליונה זו הוא ע"י בחי' קו המדה שמשם ממשיכים ג"כ הברכה ותוספת גילוי האור יותר מסדר ההשתלשלות, ועד"ז נתבאר ג"כ בפי' תולדות סדי"ה ראה ריח בני.

אולם במקום אחר מוסבר שגם ברכה והמשכה עליונה זו נעשית באמצעות בחינת קו המידה, שכן גם משם ממשיכים את הברכה ואת התוספת בגילוי האור שמעבר לסדר ההשתלשלות. באופן דומה מוסבר גם בפרשת תולדות, בסוף המאמר הפותח במילים "ראה ריח בני".

18 ובכדי שיאיר אור רב כו' הוא ע"י יצחק דייקא כו' שהוא קו המדה כו' ע"ש.

וכדי שיאיר אור רב כו', הדבר נעשה דווקא באמצעות יצחק כו', שהוא קו המידה כו'; עיין שם.

ואפשר שמ"מ הכוונה הכל אחד ע"ד שנתבאר כאן דאע"פ [דאף על פי] ששרש המשכה זו הוא מלמעלה מקו המדה מ"מ צ"ל נמשך ע"י קו המדה דייקא ולכן היה ע"י יצחק דייקא כו' ואף גם זאת בלי דעתו כו' ע"ש.

ויתכן שלמרות זאת הכוונה בשני ההסברים אחת היא, על פי המבואר כאן: אף ששרש המשכה זו הוא למעלה מקו המידה, בכל זאת היא צריכה להימשך דווקא באמצעות קו המידה. לכן הדבר נעשה דווקא באמצעות יצחק כו', ואף זאת בלי ידיעתו כו'; עיין שם.

19 וצ"ע [וצריך עיין]. ועיין לקמן. וזהו ג"כ פי' ארוכה מארץ מדה שיש לה מדה אבל מ"מ ארוכה מאד והיינו ענין הברכה עליונה שבקו המדה כו'.

הדבר דורש עיון; ועיינו בהמשך. זהו גם פירוש "ארוכה מארץ מידה": יש לה מידה, ובכל זאת היא ארוכה מאוד; וזהו ענין הברכה העליונה שבקו המידה כו'.

ועפ"ז [ועל פי זה] י"ל [יש לומר] ג"כ פי' המדרש שיר השירים ע"פ קול דודי הנה זה בא הואיל והוא חפץ בגאולתכם אינו מביט בחשבונותיהם כו' והיינו

על פי זה אפשר לבאר גם את מדרש שיר השירים על הפסוק "קול דודי הנה זה בא": "הואיל והוא חפץ בגאולתכם, אינו מביט בחשבונותיהם" כו'. כלומר,

כי ע"פ קו המדה היה צ"ל גלות מצרים ארבע מאות שנה. אך ההמשכה נמשך מלמעלה מסדר השתלשלות ולכן אינו מביט לחשבון זה.

על פי קו המידה היה גלות מצרים צריך להימשך ארבע מאות שנה. אך ההמשכה נמשכה מלמעלה מסדר השתלשלות, ולכן הוא אינו מתחשב בחשבון הזה.

20 וזהו ענין מדלג מלמעלה מההשתלשלות ולכן דילג ג"כ קץ הגאולה מארבע מאות שנה לרד"ו שנה כו',

ומ"מ לפי שנמשך דרך קו המדה לכך צ"ל איזה חשבון

וזהו עניין ה"דילוג" — מלמעלה מסדר ההשתלשלות; לכן דילג גם על קץ הגאולה, מארבע מאות שנה למאתיים ועשר שנים וכו'. ואף על פי כן, מכיוון שהמשכה נמשכת דרך קו המידה, צריך להיות בה חשבון כלשהו.

והיינו ג"כ מה שמסיים שם והלא כבר נשבע הקב"ה שהוא משעבדנו בע' [בשבעים] אומות כו' והוא משיבן אחד מכם גולה לברבריה כו' דומה כמו שגליתם כולכם כו'

וזהו גם מה שמסיים שם: "והלא כבר נשבע הקדוש ברוך הוא שהוא משעבדנו בשבעים אומות וכו'", והוא משיב להם: "אחד מכם גולה לברבריה וכו' — דומה כאילו גליתם כולכם וכו'".

והיינו שהמועט עולה במקום המרובה וכנ"ל בענין שיעור דכזית תחת כדי שביעה. והיינו דוקא משום שעקר המשכה זו מלמעלה מסדר ההשתלשלות אלא שעובר ונמשך דרך כו'.

כלומר, המועט עולה במקום המרובה, כנזכר לעיל בענין שיעור כזית במקום כדי שביעה. וזהו דוקא משום שעיקר ההמשכה הזאת הוא למעלה מסדר ההשתלשלות, אלא שהיא עוברת ונמשכת דרך כו'.

21 והנה ג' בחי' המשכות דיברכך יאר וישא י"ל [יש לומר] שזהו כענין ג' מדריגות באתעדל"ע [באתערותא

דלעילא] המבואר בביאור לד"ה שוש תשיש הנ"ל.

והנה, לגבי שלוש הבחינות של ההמשכות שב"יברכך", "יאר" ו"ישא", אפשר לומר שהן דומות לשלוש הבחינות של אתערותא דלעילא המבוארות בביאור למאמר הפותח "שוש תשיש", שהוזכר לעיל.

הא' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] המעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] וזהו ענין ברכה בראש דהיינו יברכך.

הב' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] הבאה אחר האתעדל"ת [האתערותא דלתתא]

הראשונה היא אתערותא דלעילא המעוררת אתערותא דלתתא, וזהו ענין הברכה שבתחילה, כלומר "יברכך". השנייה היא אתערותא דלעילא הבאה לאחר אתערותא דלתתא,

וזהו ענין יאר. הג' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] עליונה שלמעלה בעצם מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] וזהו

ענין ישא כו' ואני אברכם ברכה בסוף.

וזהו ענין "יאר". השלישית היא אתערותא דלעילא עליונה, הגבוהה במהותה מאתערותא דלתתא, וזהו ענין "ישא" וכו', ו"ואני אברכם" — ברכה שבסוף.

ועמ"ש עוד מענין ברכת כהנים בד"ה להבין ענין משמח חתן. בפ' צו. וע"פ והנה פרח מטה אהרן בפ' קרח:

ועיין עוד במה שנכתב בעניין ברכת כהנים במאמר הפותח "להבין עניין משמח חתן", בפרשת צו, ובעניין הפסוק "והנה פרח מטה אהרן", בפרשת קרח.

22 ג אך הנה הכח הזה להמשיך מבחינה שלמעלה מהשתלשלות ע"ז נאמר וישם לך שלום. שלום הוא כלי המחזיק ברכה

3. אולם הכוח הזה, להמשיך מבחינה שלמעלה מהשתלשלות, עליו נאמר: "וישם לך שלום". השלום הוא כלי המחזיק ברכה,

ולכן הוא מקבל ברכה עליונה שמלמעלה מהשתלשלות שגם המועט יהיה כלי מחזיק ברכה כמו המרובה,

ולכן הוא מקבל את הברכה העליונה שמלמעלה מהשתלשלות, כך שגם המעט יהיה כלי המחזיק ברכה כמו המרובה.

והנה פ"י וישם לך שלום היינו ע"י עסק התורה להיות וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך.

והנה פירוש "וישם לך שלום" הוא באמצעות לימוד התורה, כדי שיהיו "וכל בניך למודי הוי' ורב שלום בניך".

23 וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] כל העוסק בתורה עושה שלום בפמליא שלמעלה ובפמליא של מטה, פ"י כי הנה שלום הוא הממוצע המחבר ב' הפכים והיינו קו האמצעי דת"י [דעת תפארת יסוד].

וחכמינו ז"ל אמרו: "כל העוסק בתורה עושה שלום בפמליה של מעלה ובפמליה של מטה". כלומר, שלום הוא הממוצע המחבר בין שני הפכים; זו הקו האמצעי של דעת, תפארת ויסוד.

והדעת הוא עיקר הממוצע להיותו מחבר למעלה חו"ב [חכמה ובינה] וזהו ענין שלום בפמליא שלמעלה, וענין חיבור זה היינו

ודעת היא הממוצע העיקרי, שכן למעלה היא מחברת בין חכמה ובינה; וזהו ענין השלום בפמליה של מעלה. עניינו של חיבור זה הוא

כי החכמה היא בחי' אין והבינה נק' יש ודעת עליון מחבר ומזווג חו"ב [חכמה ובינה] להיות גם כיש דבינה

שחכמה היא בחינת אין, ובינה נקראת יש; ודעת עליון מחברת ומזווגת בין חכמה ובינה, כך שגם כיש של בינה

כמו למעלה באין דחכמה וזהו ענין השלום בפמשמ"ע [בפמליא של מעלה] ע"י הדעת עליון כו' ועמ"ש מזה
בביאור ע"פ נשא בענין הפעם ילוה אישי אלי.

[יהיה] כמו למעלה, באין של חכמה; וזהו ענין השלום בפמליה של מעלה באמצעות דעת עליון וכו'. ועיינו במה
שנכתב על כך בביאור לפסוק "נשא", בעניין "הפעם ילוה אישי אלי".

24 ועדי"ז ג"כ יחוד ז"א [זעיר אנפין ונוקבא] דהיינו דרך כלל מאצי' לבי"ע שהוא ג"כ אין ויש אלא ששם היש
הוא דבר נפרד ממש,

כך גם ביחוד ז"א ונוקבא, כלומר, באופן כללי, מאצילות לבריאה, יצירה ועשיה, שגם בהן יש אין ויש; אלא ששם
היש הוא דבר נפרד ממש.

אבל היחוד היינו שאור האצי' יאיר בבריאה דהיינו שגם למטה יהיה הביטול כמו למעלה והיינו ע"י
יחוד ז"א [זעיר אנפין ונוקבא] באצילות שע"ז נמשך בבי"ע ובהיכלות ג"כ בחי' יחוד

אך היחוד פירושו שאור האצילות יאיר בבריאה, כלומר, שגם למטה יהיה ביטול כמו למעלה. הדבר נעשה באמצעות
היחוד של ז"א ונוקבא באצילות, שעל ידו נמשכת גם בבריאה, ביצירה ובעשיה ובהיכלות בחינה של יחוד

כמו למעלה באצילות שנמשך גם להם אור א"ס להיות ביטול והתכללות כו' וכמ"ש במ"א, וזהו שלום
בפמשמ"ט [בפמליא של מטה]

כמו למעלה באצילות, שנמשך גם אליהם אור אין סוף, כדי שיהיו בהם ביטול והתכללות וכו', כפי שכתוב במקום
אחר. וזהו "שלום בפמשמ"ט".

והיינו ג"כ ע"י הדעת המתפשט במדות וזהו כי אל דעות ב' בחי' דעת כו' והיינו לפי שהדעת שרשו
למעלה מהחור"ב [מהחכמה ובינה]

וגם הדבר נעשה באמצעות הדעת המתפשטת במדות. וזהו "כי אל דעות" — שתי בחינות של דעת וכו'. הטעם לכך
הוא ששורש הדעת למעלה מחכמה ובינה,

כי שרשו מבחי' אורא שלמעלה מקרומא דחפא על מו"ס [מוחא סתימאה] ששם גנוז הדעת דעתיק וכמ"ש
במ"א בביאור ע"פ החלצו מאתכם כו'

כי שורשה מבחינת אורא שלמעלה מקרומא החופא על מוחא סתימאה, שבו גנוזה דעת דעתיק, כפי שכתוב במקום
אחר בביאור על הפסוק "החלצו מאתכם" וכו'.

(ובזהר הרקיע בפ"י הזהר פ' תרומה דקס"ו כ' [כתב] דחב"ד [דחכמה בינה ודעת] שרשם מג' רישין דע"ק [דעתיקא קדישא] והדעת שרשו מראש העליון שהוא בחי' רדלי"א [רישא דלא אתידע] כו' ע"ש).

(ובזהר הרקיע, בפירושו לזהר, פרשת תרומה, דף קס"ו, כתב ששורש חב"ד הוא משלושת הראשים של עתיקא קדישא, ושורש הדעת הוא מהראש העליון, שהוא בחינת רדלי"א וכו'; עיין שם).

ולכן הוא כלי המחזיק ברכה מלמעלה מקו המדה. כי קו המדה הוא מבחי' ח"ס [חכמה סתימאה] וכמ"ש בפ"י האריז"ל [האריז"ל זכרוננו לברכה] בסד"צ [בספרא דצניעותא] רפ"א גבי האי מתקלא תלי באתר דלא הוה.

ולכן היא כלי המחזיק ברכה מלמעלה מקו המדה. כי קו המדה הוא מבחינת חכמה סתימאה, כפי שכתב בפירוש האריז"ל, זכרו לברכה, על ספרא דצניעותא, בתחילת פרק א, על המילים "האי מתקלא תלי באתר דלא הוה".

מתקלא הוא ח"ס [חכמה סתימאה] והיא תליא בעתיקא הנק' אין וזהו דלא הוה כו' לאו דהוא אינון אלא ביה תליין.

המתקלא היא חכמה סתימאה, והיא תלויה בעתיקא הנקרא אין; וזהו "דלא הוה" וכו' — אין פירושו שהיא הם, אלא שהם תלויים בה.

אבל הדעת ממשיך מבחי' אין ממש שהוא בחי' אורא דע"ג [דעל גבי] קרומא ומו"ס [ומוחא סתימאה] והיא המשכה מלמעלה מקו המדה כו'.

אבל הדעת ממשיך מבחינת אין ממש, שהיא בחינת האוויר שעל גבי הקרום והמוח הסתום; וזהו המשכה שלמעלה מקו המידה וכו'.

וע' בפ"י הרמ"ז [הרב משה זכות] ר"פ קרח ע"פ הנחמדים מזהב ומפז רב דהיינו למעלה מחו"ב [מחכמה ובינה] דא"א וכנ"ל והוא למעלה מבחי' קו המדה כו'.

ועיינו בפירוש הרמ"ז בתחילת פרשת קורח, על הפסוק "הנחמדים מזהב ומפז רב": הכוונה היא למעלה מחכמה ובינה דאריך אנפין, כנזכר לעיל; וזהו בחינה שלמעלה מקו המידה וכו'.

25 וזהו ושמנו את שמי על בני ישראל ואני אברכם ואני הוא אותיות אין שמשם דייקא נמשך ברכה זו כו' וזהו "וְשָׁמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאֲנִי אֶבְרָכֶם": במילה "אני" יש אותן אותיות כמו "אין", שכן דווקא משם נמשכת ברכה זו וכו'.

ודרך כלל אין הוא בחי' כתר שלמעלה מהחכמה ועמ"ש מזה בביאור ע"פ את שבתותי תשמרו.

ובכללות, "אין" היא בחינת כתר, שלמעלה מחכמה. ועיינו במה שנכתב על כך בביאור על הפסוק "את שבתותי תשמרו".

26 וזהו ענין ברכה בראש וברכה בסוף. ברכה בראש היא יברכך שהיא הברכה להיות הצמיחה והעלאת

מ"ן [מ"ן נוקבין]

וזהו עניינה של ברכה בתחילה וברכה בסוף. הברכה בתחילה היא "יברכך" — הברכה שתהיה צמיחה והעלאת מ"ן (מים נוקבין),

והיא בבחי' מל' דאצי' וע"ז נאמר רבבה כצמח השדה נתתיך, וצמיחה זו היא בחי' אור חוזר מלמטה למעלה

והיא בבחינת מלכות דאצילות; ועל כך נאמר: "רבבה כצמח השדה נתתיך". צמיחה זו היא בחינת אור חוזר, העולה מלמטה למעלה;

ולפי שנעוץ סופן בתחלתן לכך העלאה זו דמל' עולה עד הכתר וע"ז נמשך אח"כ ברכה בסוף מבחי' ואני אברכם והוא הכתר דאור ישר מלמעלה למטה.

ומכיוון ש"נעוץ סופן בתחילתן", העלאה זו של מלכות עולה עד כתר. בעקבות זאת נמשכת אחר כך ברכה בסוף, מבחינת "ואני אברכם", שהיא כתר של אור ישר, מלמעלה למטה.

27 ואחר כל הנ"ל יובן ג"כ הטעם שברכה ראשונה א"צ [אין צריך / אינו צריך] שיעור כי היא בחי' אתעדל"ע

[אתערותא דלעילא] לעורר אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] עד"מ אדם הישן להקיצו מן השינה ולפי שבאה קודם

אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] לגמרי לכך אין שייך להצריך שיעור

לאחר כל האמור לעיל יובן גם מדוע לברכה הראשונה אין שיעור מינימלי: היא בחינת אתערותא דלעילא, המעוררת אתערותא דלתתא. הדבר דומה לאדם ישן, שמעוררים אותו משנתו; וכיוון שהיא באה כולה לפני אתערותא דלתתא, אין מקום לדרוש שיעור מינימלי.

אמנם ברכה אחרונה שהיא אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] לכך צריכה שיעור ומדאורייתא הוא על כדי שביעה אלא שהם דקדקו עצמן להמשיך אפילו עד כזית כו' והיינו מבחינת ואני אברכם.

אבל הברכה האחרונה, שהיא אתערותא דלעילא הבאה באמצעות אתערותא דלתתא, צריכה שיעור מינימלי. מדאורייתא השיעור הוא כדי שביעה, אלא שהם דקדקו עם עצמם כדי להמשיך זאת אפילו על כזית וכו'; והיינו מבחינת "ואני אברכם".

בהרמ"ז [בהרב משה זכות] פ' עקב פ"י כה תברכו שהקדמונים כתבו שמלת תברכו בצירוף בכתרו רמז שמוריד האור מן הכתר עד המלי הנקי כה שכשהברכה בה היא חלה על ישראל המושרשים שמה כו' בהרמ"ז על פרשת עקב הוא מפרש את "כה תברכו": הקדמונים כתבו שהמילה "תברכו", בצירוף אותיותיה מחדש, יוצרת את "בכתרו". הדבר מרמז שהברכה מורידה את האור מכתר עד מלכות, הנקראת "כה"; כאשר הברכה נמצאת בה, היא חלה על ישראל המושרשים שם וכו'.

ועיין זח"ב [זהר חלק ב'] תרומה קל"ט ב' ובמק"מ [ובמקדש מלך] שם ועיין ברבות סדר לך לך פמ"ג מענין כה תברכו:

ועיינו בזוהר, חלק ב, תרומה, דף קלט ע"ב, ובמקדש מלך שם; ועיינו גם במדרש רבה, סדר לך לך, פרק מג, בעניין "כה תברכו".

על המהדורה

המהדורה הזאת כוללת לשון המאמר והתרגום לעברית של ימינו.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

התרגום שלנו לעברית של ימינו, מתוך התרגום האנגלי שלנו מלשון הקודש, בלי הערות קה"ת: CC BY 4.0.

המהדורה כולה: CC BY-NC 4.0. מותר להעתיק, להדפיס ולהפיץ בחינם, בציון Kehot Publication Society ו־likuteitorah.com; אסור למכור.
/https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0

התרגום לעברית נעשה מהמהדורה האנגלית של likuteitorah.com בעזרת בינה מלאכותית (openai/gpt-6-luna-pro:batch), כשלשון המאמר לצדו לבדיקה. עדיין לא עבר עריכה אנושית. כל דבר חשוב יש לבדוק מול לשון המאמר.

הרבי ביקש ללמוד את מאמרי פרשת השבוע, «הפרשה החסידית», באותו שבוע, מחולקים לשבעת ימיו (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725). למה ללמוד, וברכות הרבי: /likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha (Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309).

מיזם חינוכי ולא מסחרי. אין כאן מכירה. אין שיוך לקה"ת, ל־Sefaria או לספריית ליובאוויטש. © likuteitorah.com

מתוך /likuteitorah.com/he/likutei-torah/nasso/6

מוקדש לכבוד

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

אבי הרבי, רבי לוי יצחק